

FISKEVÅRD I HÖRBYÅN

Närhet till skog, vatten och naturupplevelser används som lockrop när landsbygden hotas av utflyttning.

Allt fler upptäcker nyttan och glädjen i att värna om och sköta våra strömvatten, dalgångar och betesmarker.

Sportfiske engagerar årligen flera miljoner svenskar och många väljer just fiske som en form att uppleva naturen.

Samtidigt som Hörby kommun satsar på vattenvårdande åtgärder för Hörbyån och Ringsjön förklarar man just unika naturupplevelser och närhet till naturen som en viktig och stor del i kommunens vision om en framtida boendekommun.

Genom Hörby tätort rinner Hörbyån, en forsande å med ett rikt vattenliv och outforskat fiske.

Idag saknas en organisation som kan ta ansvar för fiskevården och fisket i ån. Med de förutsättningar som finns, ligger det i allas intresse att förvalta fisket och vattnet på bästa sätt.

Hörby kommun

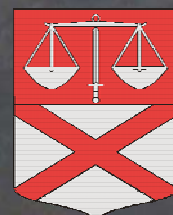
Miljökontoret

Tfn: 0415-18310

Fax: 0415-18333

E-post:

miljokontoret@horby.se

En sammanställning av Hörbyåns värde som vatten och fiskeupplevelse

Rapporten sammanställd av John Persson

Innehållsförteckning

	Sid
Hörbyån	2
Ringsjön– Hörbyån	2
Hörbyåns potential	3
Öringens ekologi	3
Öringen i Ringsjön	4
Fiskintresse	4
Sportfiske	5
Vandringshinder	6
Flodpärlmussla	7
Uttorkning	7
Fiskerätten i Hörbyån	7
Fisketurism	7
Fiskevårdsområde, bildande och betydelse	8
Hur fungerar ett fiskevårdsområde	8
Så här bildar man ett fiskevårdsområde	8
Förrätningssammanträdet	8
Fisket i Hörbyån, konflikter och lösningar	9

Naturbetesmark och översilningsäng i anslutning till ån

Södra biflödet som avvattnar cirka halva Hörbyåns avrinningsområde. Bilden är tagen vid Wihlborgsdammarna.

Hörbyån

Hörbyån är Ringsjöns största vattendrag med cirka hälften av sjöns totala tillflöde. Ån är i själva verket ett stort antal medelstora åar som rinner samman bara 5 km innan mynningen.

Vattendragens karaktär är med mycket få undantag strömmande, forsande, väl beskuggat och med stenbotten, grus och sand. Sammanräknat så uppgår den totala sträckan avseende dessa bottenar till mer än 150 km. På några delsträckor, i jordbrukslandskapet och genom kärr och mossmarker, är vattendraget dikat och rätat.

Ån är mycket produktiv och hyser en relativt stor stationär öringstam. Inventeringar av bottenfauna visar att här även finns en del känsliga djurarter.

Hörbyån har sedan 1300- talet varit mer eller mindre stängd för insjööring som sökt sig upp i systemet för att leka.

Vandringshindret utgörs av ett kvarndämme bara några få kilometer uppströms mynningen. Isoleringen har skapat en typisk stationär öring i ån med mycket liten benägenhet att vandra nedströms.

Sedan hösten 2001 är detta vandringshinder åtgärdat och det återstår nu att se hur många insjööringar som lyckas reproducera sig i systemet.

Det traditionella fisket bestod av ålkistor vid kvarndammarna, i övrigt fångades en del bäcköring. Fisket idag bedrivs på ett oreglerat sätt, utan minimimått och fredningstider. Fiskerätten ägs av samfälligheter i ån och det finns idag ingen fullständig förteckning över äganderätten till fisket vilket ofta leder till konflikter mellan fiskeintresserade och fiskerättsägare. De senaste åren har en population signalkräfta kraftigt ökat i antal och utbredning i åns huvudfåra och i de norra biflödena. Kräfftisket värderas mycket högt och har potential att bli produktivt men många fiskerättsägare saknar kännedom om beståndet och när fisket uppmärksammas måste det också organiseras för att undvika konflikter.

Kabbeleka trivs i den rena vattenmiljön. I den kalkrika ravinen växer orkidéer och annan känslig flora.

Ringsjön- Hörbyån

1883 sänktes Ringsjön i likhet med andra sjöar på den tiden för att vinna produktionsmark. Denna reglering i kombination med hög belastning från jordbruk och industri, i mitten på 1900- talet, har fått sjön ur balans och bidrar till återkommande algbloomingar.

Myndigheter, högskolor och markägare har flera gånger sökt medel och metoder att samarbeta på för att återfå sjöns klara vatten. Sjöns speciella karaktär, som ekosystem och studieobjekt, har gjort sjön riksintressant.

Fisket i Ringsjön har länge varit av stor betydelse. I slutet av 70- talet uppgick fångsten sjön till ca 40 % av gamla Malmöhus läns totala sötvattenfiske. Sjön är i svenska mått mycket produktiv och detta till stor del tack vare en hög närsaltsbelastning.

Enligt uppgift fångades förr i tiden (innan vattenkraftsutbyggnad och sjöreglering) storvuxen laxfisk i Ringsjön. Huruvida denna fisk var lax eller öring framgår inte, troligtvis var det öring då det uppströms Ringsjön saknas goda förutsättningar för lax.

Utbyggnaden i vattendragen har, för fiskens vandring, avskärmat Ringsjön från havet och bäckarna från Ringsjön. Resultatet har blivit en idag stationär öringstam med endast en liten rest vandrande insjööring som sporadiskt fångas i sjön.

Trots sjöns storlek om 40 km² och hög produktivitet så finns idag endast en yrkesfiskare i sjön. Fisket är inriktat på ål, gös, gädda och braxen.

Sjön lockar relativt få sportfiskare med tanke på dess storlek. Bildandet av FVO- föreningen 1995 i större delen av Östra Ringsjön har bidragit till en bättre fiskevård och öppnat sjön för fisketurism.

Hörbyån, vad har den för potential och hur ska man utveckla den

I Hörbyån med tillflöden finns goda förutsättningar för en vandrande population Ringsjööring. Vattenmiljön uppfyller med marginal alla de krav på en god uppväxt och reproduktionslokal som öringen ställer.

Ringsjööringens fortsatta utveckling i Hörbyån är, efter iordningställandet av fiskvägen, upp till öringen själv. De insjööringar som passerar dämnet och lyckas med sin reproduktion längre upp i systemet ger i sin tur upphov till fler nya insjööringar. Det dröjer dock minst tre, fyra år innan man kan se ett tydligt resultat av leken i ån 2001.

Viktigt är nu alltså att Ringsjööringen lyckas reproducera sig längre upp i Hörbyån och att deras avkomma får en god tillväxt och överlevnad. När sedan återvandringen sker av den första ”nya” generationen Ringsjööring så förväntas populationen vandrande öring öka kraftigt. Som tidigare nämnts så har Hörbyån drygt 150 km fin strömvattenmiljö att erbjuda.

Öringens ekologi

Öringen är något av fiskvärldens kameleont som anpassar sig till vitt skilda miljöer och förutsättningar. Den hittar livsrum i diken, bäckar, älvar, sjöar och havet. Olika bestånd visar stor variation i tillväxt, vandringsmönster och ålder för könsmognad.

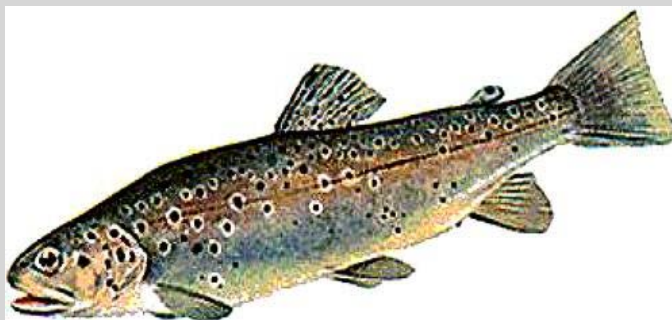
Öringen är en laxfisk som har sin uppväxtmiljö i strömmande vatten. Hur den sedan väljer sitt fortsatta liv, fram till leken, har lett till att den kallas vid olika namn.

Om öringen väljer att stanna kvar i det lilla, rinnande vattnet kallas den för stationär öring eller bäcköring.

Skulle den vandra ut i sjön eller havet för att tillväxa där i väntan på leken så benämns den insjö- respektive havsöring. Vad som bestämmer hur öringen väljer avgörs av bl.a. miljön i vattendraget, tillgängligheten till sjön/havet och överlevnaden där. Ett vandringshinder i vattendraget tar självklart bort de två senare alternativen. Det behöver emellertid inte dröja länge efter det att vandringshindret röjts som öringen åter etablerar ett vandrande insjö/havs- öringbestånd. Ett vandrande bestånd är i jämförelse med ett stationärt betydligt mer produktivt. Det blir fler öringar per yta i bäcken och tack vare tillväxten i sjön också mycket större fiskar än vad det lilla vattnet skulle tillåtit.

Den vuxna insjööringen vandrar under hösten från sjön upp i vattendragen för att leka.

Vanligtvis till det vattendrag där den en gång kläckts och vuxit upp. Leken sker under senhösten i vattendragens strömmande och forsande partier, ofta långt uppe i allra minsta bäck, kanske bara någon meter bred och nästan uttorkad på sommaren.

Illustrerad bild av en stationär bäcköring. I det lilla vattnet har öringen mörkare färgteckning med tydligt markerade fläckar och ringar för att bättre kamouflera.

Spöfångad insjööring på uppvandring till lekplatsen.

De stora insjööringarna leker då med varandra och med sina mindre stationära artfränder, som aldrig vandrat ut från bäcken till sjön utan levt här hela sitt liv.

I samband med leken grävs rommen ner i vattendragets sten och grusbotten. Stora krav ställs på grusets grovlek och på vattnets strömhastighet.

Utvecklingen av fiskungen inne i romkornet sker långsamt och först i slutet av april kläcks det lilla fiskynglet, som efter ytterligare några veckor - när gulesäcken är förbrukad - tar sig upp ur gruset för att börja söka föda.

Endast några få procent överlever till att efter ett till två års tid nå en längd av 11 – 15 cm. Vid ett eller två års ålder väljer öringen att antingen stanna i vattendraget eller vandra ut i sjön eller havet. En öring som väljer sjön kallas på vandring till sjön smolt och väl i sjön insjööring.

Sportfiske

Öringen uppskattas och eftertraktas som sportfisk. Tyvärr är utbudet av bra öringfiskevatten begränsat, bla beroende på vattenkraftsutbyggnad och föroreningar. Dagens fiskevård riktas därför ofta mot att gynna öringbestånd. Öringstammar som fortplantar sig i rinnande vatten och har sin tillväxt i sjöar och hav blir ofta storvuxna och är därför prisade sportfiskeobjekt. Dess socioekonomiska värde för sportfisket och fisketurismen kan inte nog poängteras. 1990 och 1995 genomförde Fiskeriverket och SCB en stor marknadsundersökning om sport och husbehovsfisket i Sverige. Studien visade att fiskintresset och fiskeutövandet ligger på en hög nivå.

Under 1995 var 3,1 miljoner av landets befolkning fiskeintresserade varav 68% av fiskarna använde sportfiskemetoder.

I undersökningen frågades efter vilka motiv som de fiskande hade för sitt fiskande respektive vilka hinder som förelåg i fråga om fisket. 71 % angav avkoppling som motiv, 69% naturupplevelsen, 40 % samvaron med familj och 32 % samvaro med vänner som huvudmotiv. Som hinder för fisket angav 60 % brist på tid, 27 % för dåliga kunskaper och 26 % brist på sällskap. Naturupplevelsen, sällskapet och fångsten är de faktorer i nämnd ordning som lockar till sportfiske. Ett meandrande strömmande vattendrag i en skogsklädd dalgång är således mycket mer intressant än en dikad å i åkerlandskap. Sällskapet är naturligtvis mycket individuellt men goda kommunikationer till fiskeplatsen ökar lättillgängligheten för intresserade samtidigt som man vinner tid.

Vad fångsten beträffar är det ofta av större vikt att få fisk än vad för fisk och vilken storlek. Fångsten är den delen av upplevelsen man som fiskerättsägare, förening eller upplåtare av fisket kan förbättra genom en aktiv fiskevård. Öppnande av vandringsvägar och förbättring av lekbottenar får stora positiva effekter på fiskbeståndet och därmed också för sportfiskaren.

En sportfiskad öring poserar innan den återfår friheten.

En typisk miljö för Hörbyån, här ett av biflödena. Strömmande, forsande med stora stenar och grusbotten omgärdad av beteshagar och alträd.

Vandringshinder i Hörbyån

Ca 2 km uppströms Hörbyåns mynning, i Osbyholm, finns vattensystemets största kvarnanläggning. Kvarndämmet utgjorde tidigare ett vandringshinder för öring och annan fisk som önskar ta sig vidare upp i ån. Undantaget är de få ål-yngel som söker sig upp i Ringsjöns tillflöden. Vandrande insjööring som söker sig upp i Hörbyån för att leka har med stor sannolikhet ej kommit längre än till kvarnen sedan den uppfördes för flera sekler sedan. Fiskeintresserade har försökt konstruera en fiskväg förbi dämnet men man har ej kunnat konstatera något resultat. Dessa konstruktioner har antingen gjorts på ett felaktigt sätt eller i för liten skala för att fisken överhuvudtaget skulle hitta den. Det finns ett antal mindre kvarndämmen och andra vandringshinder i ån men vid måttligt höga vattenflöden kan fisken passera samtliga.

Arbetet med att skapa en fri väg för fisken upp i Hörbyån har varit angeläget en längre tid men det var först 1999 som det tog fart på allvar. Kommunen genomförde en undersökning av öringens utbredning och dess möjligheter att vandra upp i Ringsjöns tillflöden. Kvarndämnet i Osbyholm presenterades som det vandringshinder som först borde åtgärdas.

För att finansiera projektet söktes medel från Länsstyrelsen och Region Skåne. Projektet bedömdes så pass angeläget att kommunen fick full täckning för den kostnadskalkyl som tagits fram för fiskvägen, 70% från Länsstyrelsen och 30% från Region Skåne.

Turerna innan anläggningsarbetet kunde påbörjas har varit många och långa. Hänsyn skulle tas till olika markägarintressen och att större delen av kvarndämnet ligger inom en samfällighet med oklara ägoförhållanden gjorde inte saken lättare.

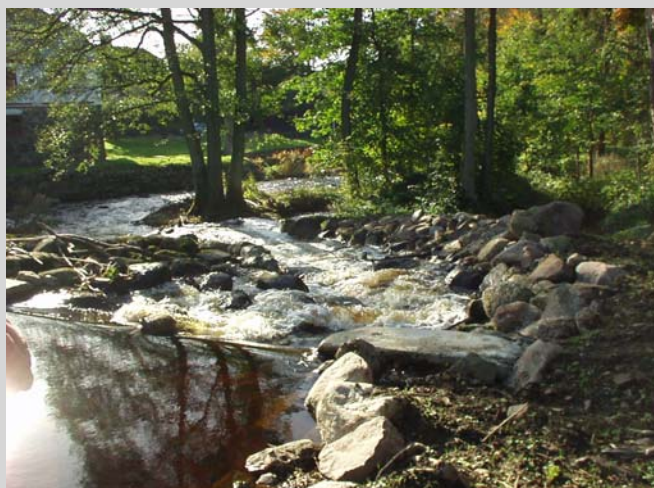
Kvarnanläggningen sedd nerifrån. I förgrunden syns själva kvarnrännan med turbin vattnet. Längre bak skimtar överfallet.

Efter nästan två års förhandlingar kunde ett förslag tas fram som passade samtliga parter. Fiskvägens placering, utformning och förutsättningar för vattenföringen i fiskvägen befastes genom avtal mellan kommunen och fastighetsägaren. Projektet valde att vid första upphandlingen förkasta insända anbud av kostnadsskäl.

Under nya förutsättningar gjordes en ny upphandling. Kostnaden för fiskvägen halverades och arbetet kunde genomföras

Nyanlagd fiskväg vid sidan om dämnet

Den nya fiskvägen i funktion.

Allt överskott av vatten, som inte används för elproduktion, leds i första hand genom fiskvägen. Beräknat på medelvattenföringen per månad ger detta ett flöde i fiskvägen om mer än 200 sekundliter mellan oktober och maj.

Fiskvägen är utformad med grov natursten satt i betong, som en naturlig fors med viloplatser och en bassäng vid foten. Bassängen mynnar nedanför det stora överfallet och fisken kan på ett enkelt sätt ledas mot fiskvägen

Flodpärlmussla

I Hörbyån finns en från flera håll odokumenterad förekomst av flodpärlmussla. Vattenmiljön och förutsättningarna för musslan är goda och i samma vattensystem, nedströms Ringsjön, finns dokumenterade bestånd.

Flodpärlmusslan är beroende av öringen då den tillbringar stor del av sitt larvstadium som parasit på öringen. Det är detta parasitiska levnadssätt varigenom musslan kan sprida sig till nya vatten och framför allt upp i vattendragen. Att öppna fria vägar för en vandrande öring är alltså i samma utsträckning en hjälp åt flodpärlmusslan.

Musslan kan bli en bra bit över 100 år och är med sin ålder en värdefull indikator på eventuella miljöstörningar i vattendragen.

Vattendrag med levande flodpärlmusslor har ett speciellt utökat juridiskt skydd mot föroreningar och annan negativ påverkan.

Uttorkning

I Hörbyån finns en känslig strömvattenmiljö med förutsättningar för flera vattenlevande, hotade arter och en mycket fin uppväxtmiljö för öring. Ån är av strömvattenkaraktär långt upp i biflödena och det är på mycket få ställen som ån tillåter magasinering och fördröjning av vattenflödet. Det är speciellt under dessa förhållanden som ett vattendrag blir särskilt lidande under sommarens lågflödesperioder och då vattenuttag ur ån gör som mest skada på naturmiljön och på fiskintresset i ån. Det har vid flera tillfällen hänt att vattenuttag ur ån en torrsommar helt utrotat fisk och vattenorganismer på långa sträckor. Det finns alltså särskilda skäl till att spara på vattenuttag ur Hörbyån.

Dom som planerar att ta vatten från ån måste skaffa sig tillräcklig kunskap om eventuella skador på naturmiljön.

Hörby kommun placerade sommaren 2001 en flödesmätningsstation centralt i Hörby där det går att avgöra när man kan ta vatten från ån och när ett vattenuttag riskerar medföra skada på naturmiljö och fiskintressen.

Vem äger fiskerätten?

Fiskerätten i Hörbyån är av tradition knuten till fastighetsinnehav.

Till skillnad från jakten, är fiskerätten inte alltid direkt sammanhängande med fastigheternas ägo gränser. Orsaken här till är att fiskerätten i äldre tider haft sin grund i mantalssatt jord (fastigheternas mantal eller del av mantal). Då mantalssatta fastigheter med fiskerätt delats i nya fastigheter har dessa i många fall tilldelats fiskerätt från stamfastigheten. I andra fall har fiskerätten undantagits vid fastighetsbildningar.

Som en följd härav är det förhållandevis vanligt att fastigheter utan strandrätt eller äganderätt till vattenområden (vatten och grund) har del i fiskevatten som tillhört stamfastigheten de är från styckade. I motsatt ordning förekommer det att en fastighetsägare med strandrätt och äganderätt till utanförliggande vatten och grund saknar fiskerätt på det egna vattenet. I stället kan sistnämnda fastighet ha fiskerätt i någon annan del av sjö eller vattendrag.

Det finns idag ingen upplåtelse av fisket i Hörbyån för allmänheten.

Fisketurism

Samtidigt som vattenkvaliteten och fisken tjänar på bildandet så gynnas det lokala/regionala samhället/näringslivet genom ett ökat utbud av naturupplevelser och intäkter kring fisketurismen. Studier i den ekonomiska effekten av ett väl organiserat och skött fiske (liknande Hörbyån- öring, strömvattenfiske) visar att fisketurismen bidrar till en ökad omsättning i samhället. För varje kilo fångad fisk omsätts enligt studien mellan 500- 1500kr i kostnader förenade med uppehälle, fiskekort, färdmedel och livsmedel etc.

Kommunens del i fisket

Fiskerätten i kommunägda fastigheter är relativt stor. Kommunen förfogar också över stor del av omgivande markområde på de sträckor som är av intresse.

Det finns idag stora möjligheter att ta sig fram längs ån via kommunens mark utan att göra intrång i privata fastigheter.

Miljönämnden har i projektet Vattenvårdande åtgärder i Hörbyån anlagt 8 dammar i förbindelse med ån.

Fisket här tillhör kommunen och kan upplåtas tillsammans med det samfälliga fisket.

På kommunal mark står en fd fiskeklubbstuga, belägen i ett naturskönt område in på ån och dammar, som idag står oanvänd. Stugan kan om möjligt användas av fiskevårdsföreningen som klubbstuga och samlingslokal.

Fiskevårdsområde

Bildande och betydelse

Vilka vatten berörs

Både skiftat och samfällt fiske kan ingå i ett fiskevårdsområde. Organisationsformen går att anpassa till olika vattentyper och ägandeformer.

Ett fiskevårdsområde bör ha lämplig geografisk och biologisk avgränsning. Man ska undvika bildandet av för stora fiskevårdsområden så att delägarna inte tappar känslan av samhörighet.

Fiskerätten?

En fastighets andel i samfällt fiske motsvarar i allmänhet det skattetal (mantal), som fastigheten har. Som tidigare nämnts så finns det undantag som komplicerar fiskerätten och dess ägoförhållanden.

Många tror att bildandet av ett fiskevårdsområde innebär att delägarna mer eller mindre förlorar sin fiskerätt. Så är det inte! Delägarnas fiskerätt är orubbad! Det som påverkar fisket är de beslut som delägarna själva fattar på fiskestämman. Dessa beslut kan innebära inskränkningar i delägarnas fiske.

Fiskeriverkets och länsstyrelsens beslut kan alltid skärpas av fiskevårdsföreningen.

Hur fungerar ett fiskevårdsområde?

En fiskevårdsområdesförening fungerar som en vanlig förening. Högsta beslutande organ är den årliga fiskestämman. Där har alla delägare rösträtt och kan även framföra förslag. Stämman har att verkställa fattade beslut. I föreningens stadgar finns angivet vilka ärenden som skall tas upp på fiskestämman. Dit hör bl.a. hur upplåtelsen till allmänheten skall skötas och villkoren i övrigt för detta fiske. Fiskestämman kan också vara en trevlig sammankomst för delägarna.

Så här bildar man fiskevårdsområde

I allmänhet startar arbetet med ett informationsmöte. Fiskerättsägarna inom det berörda vattnet kallas till detta. Det är vanligen fiskefunktionen i länet eller kommunen som tar detta initiativ, men det är naturligtvis en fördel om det istället kan komma från redan existerande fiskevårdsföreningar i vattnet eller från enskilda fiskerättsägare. Förutom fiskerättsägare brukar även företrädare för lantmäteriet, kommunen och fiskevatteägareförbundets länsförbund delta. Ofta utses en arbetsgrupp som skall arbeta vidare med frågorna.

Ansöka om att få bilda fiskevårdsområde lämnas till länsstyrelsen. Den skall innehålla:

- uppgift om det fiske och vattenområde som avses ingå i fiskevårdsområdet, jämte karta
- förslag till stadgar (fiskeriverket har utarbetat normalstadgar).

Ansökan bör också innehålla en redovisning av det förberedande sammanträdet. Ansökan, som skall göras skriftligen, får göras av fiskerättsägare, kommun eller fiskefunktionen i länet.

Sedan ansökan inkommit, utser länsstyrelsen en förrättningsman. Denne tar reda på vilka som har fiskerätt inom området och upprättar en fiskerättsförteckning. Förteckningen är inte resultatet av en fullständig utredning beträffande äganderätten till fisket. Systematisk genomgång av avstyckningar och avsöndringars eventuella fiskerätt görs inte eftersom dessa fastigheter i allmänhet saknar fiskerätt. Om en fastighetsägare, i efterhand kan visa och styrka att han har fiskerätt, skall hans fastighet föras in i förteckningen. Detta görs då av fiskevårdsområdesföreningen, alltså av delägarna.

Förrättningssammanträdet

När allt förarbete är klart, kan förrättningsmannen utfärda kallelser till ett förrättningssammanträde. Till detta kallas skriftligen alla delägarna som upptagits i fiskerättsförteckningen. Okända delägare kallas genom annonser i tidningarna. Kallelser och annonser skall innehålla:

- kort beskrivning av områdesbildningen
- tid och plats där förrättningshandlingarna och fiskerättsförteckningen finns tillgängliga
- uppmaning till fiskerättsägarna att senast vid sammanträdet lämna synpunkter på områdesbildningen. Ett fiskevårdsområde kan bildas även utan förrättning.

Fiskevård i Hörbyån

Vid förrättningen är det tre huvudfrågor som tas upp nämligen:

1. fiskevårdsområdets avgränsning
2. redovisning av fiskerättsförteckningen
3. förslag till stadgar för fiskevårdsområdesföreningen.

Deltagarna i sammanträdet får tillfälle att diskutera förslagen allsidigt, och eventuella yrkanden antecknas i ett protokoll. Någon omröstning om bildandet görs inte. Med ledning av diskussionen gör förrättningsmannen en bedömning av hur delägarna vill ha det. Enligt huvudregeln i LOFO (lagen om fiskevårdsområden § 6) får ett fiskevårdsområde inte bildas om fiskerättsägarna allmänt motsätter sig bildandet och har beaktansvärda skäl för det. Vid en sådan bedömning skall dock främst beaktas deras mening, vilkas fiskeutövning påverkas mest av bildandet.

Efter sammanträdet lämnar förrättningsmannen ett utlåtande som redovisar

1. om fiskevårdsområdet skall bildas eller inte
2. det fiske fiskevårdsområdet skall omfatta
3. stadgar för fiskevårdsområdesföreningen

Det är sedan länsstyrelsen som med ledning av utlåtandet och eventuella erinringar mot detta beslutar i dessa frågor. Den som är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan besvära sig hos Kammarrätten.

Kostnader för att bilda ett fiskevårdsområde skall fördelas mellan ägarna av fisket efter vad som är skäligt (§ 17 LOFO).

Bildas inte något fiskevårdsområde skall sökanden normalt betala kostnaderna.

Enligt förordningen om statligt stöd till fritidsfisket (SFS 1981:537), kan statsbidrag utgå till bildande av fiskevårdsområde. Statsbidraget får avse arvode till förrättningsman, kostnader för fiskerättsförteckning, kungörelsekostnader och övriga kostnader för kallelse.

För att bidrag skall kunna utgå fordras att det av stadgarna för fiskevårdsområdesföreningen framgår att fisket inom fiskevårdsområdet skall upplåtas till allmänheten. Statsbidraget utgår med normalt 50% av godkända kostnader och högst 70% om särskilda skäl föreligger

Fisket i Hörbyån- konflikter idag, lösningar i morgon

Dagens samfällida fiske i Hörbyån upplevs ofta som ett intrång. Det stora antalet dokumenterade samt ett stort antal okända fiskerättsägare har i princip rätt att fiska var de vill, hur de vill och när de vill, inom samfälligheten. Eftersom det saknas en fullständig förteckning över delägarna i fisket står ofta ord mot ord mellan fiskare och fiskerättsägare när rätten till fisket diskuteras.

Fisket i ån bedrivs alltså som ett resultat av de osäkra ägandeförhållanden på ett oreglerat sätt vilket på många sätt skadar fiskbeståndet.

Den stationära öringen är känslig för utfiskning och för låga vattenflöden i ån sommartid. Genom ett organiserat fiske med bestämda fredningstider och måttbestämmelser kan fiskbeståndet skötas och utvecklas positivt. Det blir också genom bättre insyn i vattenmiljön lättare att förhindra skadlig påverkan och olämpliga vattenuttag ur ån. En ökad förståelse, hos lantbrukare och närboende, för fisket och miljövärde, resulterar i större hänsyn till miljön och en bättre vattenmiljö för alla.

Högsta prioritet har fiskevården i ån. Utan fungerande fiskevård i ett vatten så känsligt som Hörbyån finns heller ingen eller mycket lite fisk att fånga, detta gäller oavsett ägandeformen för rätten till fiske.

Fiskintresset i ån är lokalt sett ganska stort och representeras framför allt av barn och ungdomar. Att komma ut och uppleva naturen och att få fiska är en viktig ingrediens i barnens uppväxt och det är ofta här som ett genuint naturintresse och en känsla för miljön skapas.

För denna grupp sportfiskare ska det vara enkelt att fiska och tillgängligt. För de som har ett fiske- och naturintresse där själva upplevelsen av kontakten med vattnet och naturen är viktigare än fisket i sig kan det inom fiskevårdsområdet göras speciella undantag så att en eller flera sträckor (efter önskemål) upplåtes till fritt fiske för alla eller någon speciell grupp ex. ungdomar. På detta sätt kan fisket för dessa fiske/naturintresserade fortsätta så som sker idag. Enda skillnaden blir att man måste ta hänsyn till måttbestämmelser och fredningstider men detta är en självklarhet för fiskevården.

I övrigt bestäms gemensamt av fiskerättsägarna var fiske kan upplåtas och i vilka former. Sträckor väljs i första hand där intrång i privata intressen är som minst och åtgärder vidtas för att minska eventuella intrång ytterligare.

Miljökontoret ser det som värdefullt att fler engagerar sig i vattenvården och miljön och tror att fiskevårdsområdesföreningen och miljökontoret i gemensam sak kan verka för ett finare vatten och naturmiljö.

Föreningslivet spelar en central roll i att sysselsätta och stimulera ungdomar. Miljökontoret är övertygad om att en fiskevårdsområdesförening kan bidra positivt till barn och ungdomars utveckling och miljömedvetenhet.

Fiskevård i Hörbyån

Tillväxten i sjön är betydligt snabbare än i vattendraget och efter ett år där kan öringarna vara upp mot 35 cm. Riktigt stora blir de först efter 3-4 år då de kan väga upp mot 2-5 kg. Något enstaka exemplar kan nå en vikt kring 10 kg. Det ändrade födovallet i sjön förklarar den snabba tillväxten. Efter 2-4 års tillväxt i sjön vandrar öringarna tillbaka till sina lekplatser i det rinnande vattnet. Den här typen av storvuxna öringar var förr mycket vanliga, men olika störningar i deras livsmiljö har medfört att många stammar slagits ut eller kraftigt decimerats.

Öringen i Ringsjön

Som rovfisk i Ringsjön spelar idag Ringsjööringen en marginell roll pga. sitt ringa antal. Det finns ett stort intresse i att öka och bevara rovfiskpopulationen i sjön då det är indirekt knutet till siktdjupet och sjöns hälsa. Öringen i sjön kan på sikt få stor betydelse för predationen på vitfisk. Sportfiske efter insjööring är eftertraktat även i sjön.

Fiskintresset i Hörby?

Fiskintresset växer sig allt starkare i Ringsjön och Hörbyån. Kommunen förklarar nya visioner om en livsmiljö med unika naturupplevelser. Hörby kommun förklarar ytterligare att man i sin vision ska framhållas som en föregångare när det gäller lyckade naturvårdsinsatser som lockar till rekreation i den unika naturmiljön. Bevarandet och utnyttjandet av potentiella fiskintressen faller väl in bakom den banderollen. Hörbyåns exceptionella uppväxtmiljöer för vandrande insjööring och kräfta gör att när väl arbetet med de planerade vandringsvägarna är avklarat framstår behovet av att samordna och sköta fisket i ån som mycket angeläget.

Grund strömsträcka inne i samhället som också har några av åns finaste lekbottnar.

Hörbyån inne i samhället, strax nedströms kvarnen. Här fiskas ofta och mycket. Sommartid, när vattennivån är betydligt lägre än på bilden, händer det att fisket utarmar det stationära beståndet. Det finns inget minimimått eller fredningstid för öringen i ån.

Fiskevård i Hörbyån

För mer information angående fiskevård och bildande av fiskevårdsområde kan man vända sig till kommunens miljökontor, Länsstyrelsen eller Fiskeriverket, se adresser nedan.

Hörby kommun
Ringsjöv. 4, 242 80 Hörby
Telefon 0415-180 00
kommunen@horby.se
www.horby.se

Länsstyrelsen i Skåne län,
Kungsgatan 13,
205 15 Malmö
040-25 20 00
www.m.lst.se

Fiskeriverket
Box 423 (Ekelundsgatan 1)
401 26 Göteborg
Telefon: +46 (0) 31 743 03 00
Telefax: +46 (0) 31 743 04 44
www.fiskeriverket.se